

Υπόθεση C-186/24

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

8 Μαρτίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Oberster Gerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

22 Φεβρουαρίου 2024

Αναιρεσείων:

Dr. Matthäus Metzler ενεργών υπό την ιδιότητα του συνδίκου πτωχεύσεως

Αναιρεσίβλητη:

Auto1 European Cars B.V.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

17 Ob 23/23s

OBERSTER GERICHTSHOF (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία)

Το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο) εξέδωσε [παραλειπόμενα] στην υπόθεση του ενάγοντος Dr. Matthäus Metzler, LL.M., ενεργούντος υπό την ιδιότητα του συνδίκου πτωχεύσεως στη διαδικασία αφερεγγυότητας οφειλέτη [παραλειπόμενα] κατά της εναγομένης Auto 1 European Cars B.V., NL-1101BA Άμστερνταμ [παραλειπόμενα] με αντικείμενο της διαφοράς ποσό 62.261,00 ευρώ, πλέον τόκων και εξόδων, επί της αναιρέσεως που άσκησε ο ενάγων κατά της διατάξεως του Oberlandesgericht Linz (ανώτερου περιφερειακού δικαστηρίου Linz, Αυστρία) δικάζοντος ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο, της 21ης Σεπτεμβρίου 2023, GZ 1 R 110/23m-20, με την οποία εξαφανίστηκε η απόφαση του Landesgericht Linz (περιφερειακού δικαστηρίου Linz, Αυστρία) της 12ης Μαΐου 2023, GZ 4 Cg 70/22i-10, την ακόλουθη

Δ ι ά τ α ξ η:

I. Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ τα ακόλουθα ερωτήματα προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως:

1. Έχει το άρθρο 31, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2015/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (στο εξής: κανονισμός 2015/848) την έννοια ότι, στις παροχές προς όφελος του οφειλέτη οι οποίες θα έπρεπε να είχαν εκτελεστεί προς όφελος του διαχειριστή της διαδικασίας αφερεγγυότητας, εμπίπτουν κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως και εκείνες οι παροχές που απορρέουν από δικαιοπραξία την οποία ο οφειλέτης δεν συνήψε παρά μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας και τη μεταβίβαση των εξουσιών στον διαχειριστή;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό:

2. Έχει το άρθρο 31, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/848 την έννοια ότι ως τόπος εκπληρώσεως της παροχής κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως πρέπει να θεωρηθεί εκείνος ο τόπος από τον οποίο πραγματοποιείται η πληρωμή του τρίτου μέσω εμβάσματος από τραπεζικό λογαριασμό που βρίσκεται στον τόπο αυτόν, ακόμη και αν ο τρίτος δεν είναι εγκατεστημένος σε αυτό το κράτος μέλος αλλά σε άλλο, η δε σύναψη της δικαιοπραξίας και η παροχή του οφειλέτη δεν έλαβαν χώρα εκεί αλλά μέσω υποκαταστήματος του τρίτου σε άλλο κράτος μέλος, ήτοι σε εκείνο στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία αφερεγγυότητας;

II. [παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας]

Σ κ ε π τ ι κ ό:

επί του I.

A: Πραγματικά περιστατικά:

[1] Με διάταξη της 25ης Μαΐου 2022 επί της υποθέσεως με αριθ. 17 S 56/22t, το Landesgericht Linz (περιφερειακό δικαστήριο Linz) ξεκίνησε τη διαδικασία κηρύξεως του οφειλέτη σε πτώχευση. Ο ενάγων διορίστηκε σύνδικος πτωχεύσεως. Η δημοσίευση της ενάρξεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας και του συνδίκου πτωχεύσεως έλαβε χώρα ήδη στις 25 Μαΐου 2022.

[2] Η εναγομένη είναι εταιρία του ολλανδικού δικαίου εγκατεστημένη στις Κάτω Χώρες. Πρόκειται για έναν από τους κορυφαίους εμπόρους μεταχειρισμένων οχημάτων στην Ευρώπη και μέλος ομίλου εταιριών που δραστηριοποιείται σε όλη την Ευρώπη και εκμεταλλεύεται υποκατάστημα στην Αυστρία. Με τη σύμβαση πώλησεως που συνήφθη επ' ονόματί του στις 2 Ιουνίου 2022 –ήτοι μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας– στο εν λόγω υποκατάστημα της εναγομένης, ο οφειλέτης μεταβίβασε στην εναγομένη ένα επιβατικό αυτοκίνητο έναντι τιμήματος ύψους 48.870 ευρώ. Μετά την παράδοση του οχήματος στην Αυστρία, η εναγομένη κατέθεσε το τίμημα της αγοράς μέσω εμβάσματος από λογαριασμό στη Γερμανία στον λογαριασμό στην Αυστρία που της υπέδειξε ο οφειλέτης.

B: Διαδικαστικοί ισχυρισμοί των διαδίκων και προηγούμενη διαδικασία:

- [3] Ο ενάγων ζήτησε την καταβολή του ποσού ύψους 48.870 ευρώ προς όφελος της πτωχευτικής περιουσίας, για τον λόγο ότι η σύμβαση πώλησεως συνήφθη από τον οφειλέτη μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Κατά το χρονικό σημείο της έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας, το όχημα βρισκόταν στην κυριότητα του οφειλέτη. Η εναγομένη κατέθεσε το τίμημα της αγοράς ύψους 48.870 ευρώ στον λογαριασμό τρίτου προσώπου (πρώην σύντροφο του οφειλέτη). Εν τω μεταξύ, η εναγομένη μεταπώλησε το όχημα σε τρίτον, για τον λόγο δε αυτόν ο ενάγων ζητεί αποζημίωση προς όφελος της πτωχευτικής περιουσίας.
- [4] Κατά την ακροαματική διαδικασία της 16ης Μαρτίου 2023, ο ενάγων επέκτεινε το αγωγικό του αίτημα στην αγοραία αξία του οχήματος ύψους 62.261 ευρώ.
- [5] Η εναγομένη αντέκρουσε την αγωγή και υποστήριξε, κατ' ουσίαν, ότι το όχημα δεν βρισκόταν στην κυριότητα του οφειλέτη κατά το χρονικό σημείο της έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας και, ως εκ τούτου, δεν αποτελούσε μέρος της πτωχευτικής περιουσίας. Στην Αυστρία εκμεταλλεύεται απλώς ένα υποκατάστημα, καθώς είναι καταχωρημένη στις Κάτω Χώρες. Το έμβασμα πραγματοποιήθηκε από την εναγομένη— και όχι από το αυστριακό υποκατάστημα— στη Γερμανία, από γερμανικό τραπεζικό ίδρυμα. Ο μοναδικός εθνικός σύνδεσμος της επίμαχης συμβάσεως πώλησεως συνίσταται στο γεγονός ότι αυτή υπεγράφη στην Αυστρία και ότι το όχημα παραδόθηκε εκεί. Η αξίωση που προβάλλεται από τον ενάγοντα δεν υφίσταται διότι λόγω του στοιχείου αλλοδαπότητας πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 31 του κανονισμού 2015/848. Η εναγομένη θα μπορούσε να ευθύνεται μόνο αν γνώριζε την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, γεγονός που δεν ισχύει εν προκειμένω.
- [6] Με την προσβαλλόμενη απόφαση, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκανε δεκτή την αγωγή ως προς το αρχικό αγωγικό της αίτημα. Απέρριψε το (επεκταθέν) επιπλέον αίτημα των 13.391 ευρώ πλέον τόκων και εξόδων (στο μεταξύ η εν λόγω απόφαση απέκτησε ισχύ δεδικασμένου). Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η υπό κρίση περίπτωση δεν υπάγεται στο άρθρο 31 του κανονισμού 2015/848. Η εναγομένη δεν μπορούσε, επομένως, να επικαλεστεί την προστασία της καλής πίστεως βάσει της διατάξεως αυτής.
- [7] Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκανε δεκτή την έφεση της εναγομένης, εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση και ανέπεμψε την υπόθεση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο προκειμένου να συνεχισθεί η διερεύνηση της υποθέσεως και να εκδοθεί νέα απόφαση. Από νομικής απόψεως, έκρινε ότι λόγω της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, το άρθρο 31 του κανονισμού 2015/848 δεν υπερισχύει μόνον του άρθρου 3, παράγραφος 2, του IO (Insolvenzordnung, πτωχευτικού κώδικα, στο εξής: IO) αλλά και του άρθρου 3, παράγραφος 1, αυτού. Η καταβολή προς τον πτωχεύσαντα

ελέχθηκε στη Γερμανία και έγινε μέσω γερμανικού τραπεζικού λογαριασμού. Για τον λόγο αυτόν, πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 31 του κανονισμού 2015/848. Δεν υπήρξε καμία διαπίστωση ως προς τη γνώση της εναγομένης σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, με αποτέλεσμα να μην είναι ακόμη δυνατός ο σχηματισμός δικανικής κρίσεως.

[8] Η αναίρεση που άσκησε ο ενάγων ενώπιον του Oberster Gerichtshof (Ανώτατου Δικαστηρίου) αποσκοπεί στην επαναφορά της πρωτόδικης αποφάσεως· επικουρικώς, υποβάλλεται αίτημα ακυρώσεως. Αφενός, το άρθρο 31 του κανονισμού 2015/848 δεν πρέπει να εφαρμοστεί, διότι η διάταξη αυτή ρυθμίζει μόνον το απαλλακτικό αποτέλεσμα της εκπλήρωσης της παροχής και προϋποθέτει την ύπαρξη έγκυρης συμβάσεως, η οποία εν προκειμένω δεν υφίσταται, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ΙΟ. Αφετέρου, ο κανόνας προστατεύει μόνον την εμπιστοσύνη του αντισυμβαλλομένου ως προς την αμετάβλητη διατήρηση της δικαιοδοσίας, δεν καλύπτει όμως τις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες (όπως εν προκειμένω) ο αντισυμβαλλόμενος συμβάλλεται με τον οφειλέτη το πρώτον μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Επίσης, η εναγομένη προέβη στην εκπλήρωση της κρίσιμης παροχής στην Αυστρία, οπότε δεν υφίσταται στοιχείο αλλοδαπότητας κατά την έννοια του άρθρου 31 του κανονισμού 2015/848.

[9] Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η εναγομένη ζητεί την απόρριψη της αιτήσεως αναίρέσεως ως απαράδεκτης· επικουρικώς, την απόρριψή της επί της ουσίας.

Γ: Σχετικές διατάξεις:

Το άρθρο 7 του κανονισμού 2015/848 ορίζει τα ακόλουθα:

1 Εάν ο παρών κανονισμός δεν ορίζει άλλως, δίκαιο εφαρμοστέο στη διαδικασία αφερεγγυότητας και στα αποτελέσματά της είναι το δίκαιο του κράτους μέλους έναρξης της διαδικασίας, κατωτέρω καλουμένου «κράτος έναρξης».

2 Το δίκαιο του κράτους έναρξης ρυθμίζει τις προϋποθέσεις έναρξης, τη διεξαγωγή και την περάτωση της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Βάσει του δικαίου αυτού, ορίζονται συγκεκριμένα:

[...]

γ) οι εξουσίες του οφειλέτη και οι εξουσίες του διαχειριστή διαδικασίας αφερεγγυότητας·

[...]

ιγ) οι κανόνες που άπτονται της ακυρότητας, ακυρωσίας ή του ανενεργού των επιβλαβών για όλους τους πιστωτές δικαιοπραξιών. [...]

Το άρθρο 31 του κανονισμού 2015/848 ορίζει τα ακόλουθα:

1 Ο προβαίνων εντός κράτους μέλους σε εκπλήρωση παροχής προς όφελος οφειλέτη υποκείμενου σε διαδικασία αφερεγγυότητας η οποία άρχισε σε άλλο κράτος μέλος, ενώ θα έπρεπε να είχε εκτελεσθεί προς όφελος του διαχειριστή της διαδικασίας αυτής, ελευθερώνεται, εάν αγνοούσε την έναρξη της διαδικασίας.

2 Εφόσον η εκπλήρωση μιας τέτοιας παροχής έλαβε χώρα πριν από τις κατ' άρθρο 28 διατυπώσεις δημοσιότητας ο προβαίνων στην εκπλήρωση της παροχής τεκμαίρεται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, ότι δεν γνώριζε την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας. Όταν η παροχή εκπληρούται μετά τις ανωτέρω διατυπώσεις δημοσιότητας, ο προβαίνων στην εκπλήρωση της παροχής τεκμαίρεται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, ότι γνώριζε την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας.

Η αιτιολογική σκέψη 81 έχει ως ακολούθως:

Σε ορισμένες περιπτώσεις, κάποια από τα συμμετέχοντα πρόσωπα ενδέχεται να μην έχουν ενημερωθεί για την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας και να ενεργούν καλή τη πίστει κατά τρόπο αντίθετο προς αυτόν που επιβάλλουν οι νέες περιστάσεις. Προκειμένου να προστατευτούν τα πρόσωπα αυτά, τα οποία, αγνοώντας την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας σε άλλο κράτος μέλος, προβαίνουν σε καταβολή ποσού στον οφειλέτη ενώ θα έπρεπε να την κάνουν στον διαχειριστή διαδικασίας αφερεγγυότητας σε άλλο κράτος μέλος, θα πρέπει να προβλέπεται ο απελευθερωτικός χαρακτήρας αυτής της καταβολής.

Το άρθρο 2 του αυστριακού Insolvenzordnung (πτωχευτικού κώδικα, στο εξής: IO) ορίζει ως ακολούθως:

(1) Οι έννομες συνέπειες της έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας αρχίζουν από την επομένη της δημοσίευσής του περιεχομένου της αποφάσεως περί κηρύξεως πτωχεύσεως.

(2) Η έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας συνεπάγεται ότι ο οφειλέτης δεν έχει πλέον ελευθερία διαθέσεως του συνόλου της υπαγόμενης σε αναγκαστική εκτέλεση περιουσίας, η οποία του ανήκει κατά τον χρόνο αυτόν ή την οποία αυτός αποκτά ενώ διαρκεί η διαδικασία αφερεγγυότητας (πτωχευτική περιουσία).

Το άρθρο 3 του αυστριακού Insolvenzordnung (πτωχευτικού κώδικα, στο εξής: IO) ορίζει ως ακολούθως:

(1) Οι δικαιοπραξίες στις οποίες προβαίνει ο οφειλέτης μετά από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας και οι οποίες αφορούν την πτωχευτική περιουσία είναι ανίσχυρες έναντι των πτωχευτικών δανειστών. Η αντιπαροχή πρέπει να επιστραφεί στον αντισυμβαλλόμενο, εφόσον θα συνιστούσε πλουτισμό της περιουσίας αυτής.

(2) Η καταβολή οφειλής προς τον οφειλέτη μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν απαλλάσσει τον υπόχρεο, εκτός αν το καταβληθέν

συμπεριληφθεί στην πτωχευτική περιουσία ή εάν ο οφειλέτης δεν γνώριζε την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά τον χρόνο της καταβολής και η άγνοια δεν οφείλεται σε έλλειψη της δέουσας επιμέλειας (θα όφειλε να το γνωρίζει).

Δ: Σκεπτικό της προδικαστικής παραπομπής:

[10] 1.1. Σύμφωνα με τους κανόνες περί παραπομπής του άρθρου 7, παράγραφος 2, στοιχεία γ' και ιγ', του κανονισμού 2015/848, οι εξουσίες του οφειλέτη και οι εξουσίες του διαχειριστή διαδικασίας αφερεγγυότητας, καθώς και η ακυρότητα, ακυρωσία ή το ανενεργές των επιβλαβών για όλους τους πιστωτές δικαιοπραξιών, διέπονται από το δίκαιο του κράτους ενάρξεως της διαδικασίας. Κατά συνέπεια, οι συνέπειες των δικαιοπραξιών και της εκτάσεως των περιορισμών της διαθέσεως του οφειλέτη, καθώς και η νομιμότητα της καλόπιστης αποκτήσεως από αυτόν, καθορίζονται σύμφωνα με τη *lex fori concursus*, πρέπει όμως συναφώς να ληφθεί υπόψη και το άρθρο 31 του κανονισμού 2015/848 (*Trenker σε Koller/Lovrek/Spitzer* IO² [2022], άρθρο 7 του κανονισμού 2015/848, σημείο 16· *Maderbacher σε Konecny*, Νόμοι περί αφερεγγυότητας, άρθρο 7 του κανονισμού 2015/848 [έκδοση της 1. 9. 2018 rdb.at], σημείο 38· *Knof σε Uhlenbruck*, InsO¹⁶ [2023], άρθρο 7 του κανονισμού 2015/848, σημεία 49, 102· *Duursma-Kepplinger σε Duursma-Kepplinger/Duursma/Chalupsky*, κανονισμός περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας [2002], άρθρο 4, σημείο 15).

[11] 2.1. Σύμφωνα με το αυστριακό δίκαιο, η έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας συνεπάγεται ότι ο οφειλέτης δεν έχει πλέον ελευθερία διαθέσεως του συνόλου της υπαγόμενης σε αναγκαστική εκτέλεση περιουσίας, η οποία του ανήκει κατά τον χρόνο αυτόν ή την οποία αυτός αποκτά ενώ διαρκεί η διαδικασία αφερεγγυότητας (πτωχευτική περιουσία) (άρθρο 2, παράγραφος 2, του IO). Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του IO, οι δικαιοπραξίες στις οποίες προβαίνει ο οφειλέτης μετά από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας και οι οποίες αφορούν την πτωχευτική περιουσία είναι ανίσχυρες έναντι των πτωχευτικών δανειστών.

[12] 2.2. Η έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας συνεπάγεται διττό περιορισμό της εξουσίας διαθέσεως του οφειλέτη, ήτοι έναν ουσιαστικό περιορισμό με την ανάληψη της διαχειρίσεως από τον σύνδικο πτωχεύσεως και έναν νομικό, ο οποίος ισχύει άμεσα με την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας και ο οποίος εκφράζεται μέσω του ανίσχυρου των δικαιοπραξιών του οφειλέτη. Δεν συνεπάγεται γενικό περιορισμό της ικανότητας του οφειλέτη. Αντιθέτως, ο οφειλέτης παραμένει ικανός να αναλαμβάνει υποχρεώσεις. Ωστόσο, οι δικαιοπραξίες του οφειλέτη που αφορούν την πτωχευτική περιουσία είναι ανίσχυρες έναντι των πτωχευτικών δανειστών (RS0063784, 17 Ob 6/21p). Αυτό σημαίνει ότι ο οφειλέτης μπορεί ακόμη και μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας να αναλαμβάνει δικαιοπρακτικές υποχρεώσεις, ωστόσο, οι εξ αυτών απορρέουσες απαιτήσεις δεν μπορούν να προβληθούν σε βάρος της

- πωχευτικής περιουσίας μέχρι το πέρας της διαδικασίας αφερεγγυότητας (*Kodek σε Koller/Lovrek/Spitzer IO²*, άρθρο 3 του IO, σημείο 6).
- [13] 2.3. Αν κάποιο περιουσιακό στοιχείο εκφύγει της πτωχευτικής περιουσίας μέσω μιας ανίσχυρης κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, του IO, δικαιοπραξίας του οφειλέτη, τούτο μπορεί να αναζητηθεί (17 Ob 12/21w). Αν ο αποκτών δεν μπορεί να επιστρέψει το στοιχείο που απέκτησε από τον οφειλέτη, διότι π.χ. δεν το κατέχει πλέον λόγω μεταπωλήσεως, πρέπει να κριθεί σύμφωνα με το αστικό δίκαιο σε ποιον βαθμό υφίσταται αξίωση αποζημιώσεως ή αδικαιολόγητου πλουτισμού έναντι του αποκτώντος (*Schubert σε Konecny*, νόμοι περί αφερεγγυότητας, άρθρο 3 της KO [Konkursordnung, κανονιστικής πράξεως περί πτωχεύσεων], σημείο 21).
- [14] 2.4. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του IO, το οποίο ρυθμίζει το ανίσχυρο των δικαιοπραξιών του οφειλέτη που αφορούν την πτωχευτική περιουσία, δεν προβλέπει, σε αντίθεση με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του IO, περιορισμό της εν λόγω αρχής υπέρ του καλόπιστου τρίτου που αποκτά από τον οφειλέτη, ο οποίος όμως αγνοούσε –χωρίς υπαιτιότητά του– την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας.
- [15] 2.5. Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του IO προβλέπει ότι ο τρίτος οφειλέτης δεν απαλλάσσεται μέσω της καταβολής οφειλής του προς τον οφειλέτη. Τούτο αποτελεί εκδήλωση της αρχής του άρθρου 3, παράγραφος 1, του IO, διότι και η αποδοχή μιας καταβολής συνιστά δικαιοπραξία κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, του IO. Δεδομένου ότι ο οφειλέτης δεν έχει πλέον εξουσία διαθέσεως της πτωχευτικής περιουσίας, δεν έχει ούτε την εξουσία να εισπράττει παροχές από απαιτήσεις που ανήκουν στην πτωχευτική περιουσία. Εξάιρεση υφίσταται αν το καταβληθέν συμπεριλήφθηκε στην πτωχευτική περιουσία ή αν ο τρίτος οφειλέτης αγνοούσε χωρίς υπαιτιότητά του την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας.
- [16] 3.1. Αντιθέτως, το άρθρο 31, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/848 αποκλείει στην προστασία της καλής πίστωσης τρίτου, ο οποίος προβαίνει σε εκπλήρωση παροχής προς όφελος του οφειλέτη σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο έχει ξεκινήσει η διαδικασία, μετά από το χρονικό σημείο ενάρξεώς της εν αγνοία του γεγονότος αυτού, ενώ η παροχή θα έπρεπε να είχε εκτελεσθεί προς όφελος του διαχειριστή. Τέτοιες παροχές θεωρούνται ως απαλλακτικές της οφειλής (*Klauser/Weber σε Konecny*, νόμοι περί αφερεγγυότητας, άρθρο 31 του κανονισμού 2015/848 [έκδοση της 1. 9. 2018 rdb.at], σημείο 1· *Scholz-Berger σε Koller/Lovrek/Spitzer²*, άρθρο 31 του κανονισμού 2015/848, σημείο 1, *Müller σε Mankowski/Müller/J.Schmidt* κανονισμός 2015/848, άρθρο 31 κανονισμού 2015/848, σημείο 2).
- [17] 3.2. Συγκεκριμένα, υποστηρίζεται ότι το άρθρο 31 του κανονισμού 2015/848 προϋποθέτει ότι ο τρίτος οφειλέτης έπρεπε να είχε εκτελέσει την

- παροχή προς όφελος του διαχειριστή της διαδικασίας, γεγονός που απαιτεί την ύπαρξη απαιτήσεως του οφειλέτη. Επομένως, εμπίπτουν μόνο απαιτήσεις της πτωχευτικής περιουσίας (πρβλ. *Klausner/Weber* όπ.π., σημείο 7, *Scholz-Berger*, όπ.π., σημείο 4, *Müller* όπ.π., σημείο 10). Αυτό θα σήμαινε ότι το άρθρο 31, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/848, δεν θα τύχαινε εφαρμογής στην περίπτωση εκπλήρωσεως παροχών από τρίτον προς όφελος του οφειλέτη, οι οποίες απορρέουν από ανίσχυρη δικαιοπραξία του οφειλέτη μετά από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, διότι δεν πρόκειται για απαιτήσεις της πτωχευτικής περιουσίας και ως τέτοιες δεν θα έπρεπε να έχουν εκτελεσθεί ούτε προς όφελος του διαχειριστή.
- [18] Θα μπορούσε όμως να υποστηριχθεί επίσης ότι εκ του γράμματος και μόνον του άρθρου 31, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/848, το οποίο αναφέρεται γενικά μόνο στην εκπλήρωση παροχής προς όφελος του οφειλέτη, δεν συναγεται ότι η διάταξη δεν εφαρμόζεται και στην περίπτωση της εκπλήρωσεως παροχών, στην οποία προέβη τρίτος οφειλέτης εν αγνοία της ενάρξεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας και επομένως βάσει ανίσχυρης δικαιοπραξίας.
- [19] Η απόφαση του ΔΕΕ C-251/12 η οποία εκδόθηκε επί της προγενέστερης διατάξεως του άρθρου 24, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας, δεν είναι συναφής και επομένως δεν προσφέρει περαιτέρω διευκρινίσεις. Συγκεκριμένα, δεν στηριζόταν στην εκπλήρωση παροχής τρίτου προς όφελος του οφειλέτη, αλλά σε καταβολή που πραγματοποιήθηκε κατ' εντολήν του οφειλέτη μετά από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας προς όφελος ενός εκ των δανειστών του.
- [20] 3.3. Κατά συνέπεια, αν το άρθρο 31, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/848 ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι και τέτοιου είδους παροχές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως, θα ετίθετο το ζήτημα του τόπου εκπλήρωσεώς τους. Ως τόπος εκπλήρωσεως της παροχής θεωρείται κάθε τόπος στον οποίο ο τρίτος οφειλέτης εκπλήρωσε πράγματι την παροχή. Η πράξη της πραγματοποίησης εμβάσματος σε άλλο κράτος μέλος θεωρείται αρκετή συναφώς (*Klausner/Weber* όπ.π., σημείο 12· *Scholz-Berger* όπ.π., σημείο 7· *Müller* όπ.π., σημείο 8).
- [21] Η εναγομένη εκμεταλλεύεται υποκατάστημα στην Αυστρία. Πρόκειται για αυτόνομη εμπορική εκμετάλλευση, διακριτή τοπικά από την έδρα, με αυτοτελή οργανωτική λειτουργία. Το υποκατάστημα δεν έχει ικανότητα δικαίου· υποκείμενο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων είναι η αλλοδαπή εταιρία (6 Ob 40/19d).
- [22] Είναι αμφίβολο αν ο τόπος του χρηματικού εμβάσματος θεωρείται επίσης ως ο τόπος της εκπλήρωσεως της παροχής, αν η τρίτη οφειλέτρια που είναι εγκατεστημένη σε ένα κράτος μέλος, εκμεταλλεύεται υποκατάστημα σε εκείνο το κράτος μέλος στο οποίο ξεκίνησε η διαδικασία αφερεγγυότητας

κατά την έννοια της ανωτέρω ερμηνείας, διεκπεραιώνει επίσης μέσω αυτού τη δικαιοπραξία και απλώς φροντίζει για το χρηματικό έμβασμα μέσω λογαριασμού σε άλλο κράτος μέλος, με το οποίο δεν διατηρεί καμία ιδιαίτερη σχέση.

[23] III. [παραλειπόμενα] [εθνικό δικονομικό δίκαιο]

Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο)

Βιέννη, στις 22 Φεβρουαρίου 2024

[παραλειπόμενα]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ